

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร "มหาดไทย" สู่วิธีการเป็นเลิศ

- 1) แนวโน้มเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก
- 2) บทบาทหน้าที่ของ ผวจ.
- 3) นักบริหารยุคดิจิทัล
- 4) ผวจ. : ความคาดหวังของประชาชน

ตอน

5

บัญชา คงดีแก้ว
เรียบเรียง

คำนำ

เอกสารความรู้ฉบับที่ 2/2562 ชุดนี้ประกอบด้วยชุดความรู้จำนวน 5 ตอน โดยฉบับนี้เป็นตอนที่ 5 ที่ได้รวบรวมจากคำบรรยายการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้บริหาร เทคนิคการทำงาน และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการศึกษาอบรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจอำนาจหน้าที่ พัฒนาศักยภาพการทำงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยประกอบด้วยประสบการณ์ผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

- ❖ ผศ.ดร.ธนวรรธน์ พลวิชัย ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง ในหัวข้อ “แนวโน้มเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ”
- ❖ นายฉัตรชัย พรหมเลิศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในหัวข้อ “ บทบาทหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ”
- ❖ นายนิสิต จันทร์สมวงศ์ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ในหัวข้อ “นักบริหารในยุคดิจิทัล ”
- ❖ นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ในหัวข้อ “ผู้ว่าราชการจังหวัด : และความคาดหวังของประชาชน”

ทั้งนี้เอกสารความรู้ฉบับนี้ได้จัดเก็บรวบรวมไว้ในระบบคลังความรู้ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย www.Stabundamrong.go.th เพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบค้นต่อไป

กลุ่มงานพัฒนาและบริหารจัดการความรู้

สถาบันดำรงราชานุภาพ

พฤศจิกายน 2561

สารบัญ

ตอน 5

1

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

4

บทบาทหน้าที่ของผู้ว่าราชการ

7

นักบริหารในยุคดิจิทัล

10

ผู้ว่าราชการจังหวัด : ความคาดหวังของประชาชน

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

ผศ.ดร.ธนวรรธน์ พลวิชัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

...ผู้ว่าราชการจังหวัดเปรียบเสมือนกับนายกรัฐมนตรีของ
จังหวัด เรื่องเศรษฐกิจถือเป็นเรื่องสำคัญ

เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

การพัฒนา คือ ทำอย่างไร ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด จะพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อขจัดปัญหาความยากจน ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ปัญหาการว่างงาน เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ ความพยายามขจัดปัญหาต่างๆ ของประเทศให้หมดไป

เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ

๑. “มั่งคั่ง” การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

๒. “มั่นคง” การรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

▶ ภายในประเทศ (พิจารณาจากภาวะเงินเฟ้อ ราคาสินค้า การว่างงาน หนี้สาธารณะไม่เกิน ๖๐%)

▶ ระหว่างประเทศ (พิจารณาจากดุลบัญชีเดินสะพัด ทุนสำรองระหว่างประเทศ หนี้ต่างประเทศ)

๓. “ยั่งยืน” การสร้างความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ (การกระจายรายได้ และการลดความเหลื่อมล้ำ)

▶ ในปัจจุบัน โมเดลการพัฒนาตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ จะส่งเสริมสนับสนุนจังหวัดได้อย่างไร เพื่อช่วยให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักความยากจน ลดปัญหาความยากจนลงพัฒนาให้มีคนชั้นกลางมากขึ้น และสร้างการเติบโต GDP ให้สูงขึ้นอยู่ประมาณร้อยละ ๕ (ประกอบด้วยรายได้ประชาชาติ การบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล การ

ส่งออกสินค้าและบริการ การนำเข้าสินค้า) การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของระบบเศรษฐกิจโดยปกติ พิจารณาจากราคาของสินค้าและผลผลิตประกอบกัน ถ้าเศรษฐกิจดีธนาคารจะปล่อยเงินกู้ สามารถดูได้จากอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลง ถ้าไม่มีข้อมูลที่ทันสมัยแม่นยำ ก็อาจจะทำให้การบริหารงานมีความผิดพลาดได้

▶ เป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ (มุมมองเอกชน)

๑. กำไรสูงสุด

๒. ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำ/ความสะดวกรวดเร็ว/

New S Curve

๓. ครองส่วนแบ่งการตลาด (ยอดขายสูง) เช่น เพิ่มยอดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าเดิม

▶ เป้าหมายของประชาชนในมิติเศรษฐกิจ

๑. ประชาชนในจังหวัดไม่ยากจน

๒. ผวจ.ต้องดูแลการเปลี่ยนแปลงภายในจังหวัดและนอกจังหวัด เปรียบเทียบจังหวัดอื่นด้านเศรษฐกิจ ผวจ.ต้องเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และแผนพัฒนาจังหวัด โดยให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นตัวตั้ง ตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ด้านอุตสาหกรรม เต็มรูปแบบประชารัฐ จากธุรกิจระดับบุคคล เป็นระดับชุมชน เชื่อมโยงตลาดโลก เช่น แบ่งกลุ่มธุรกิจ อุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยวและบริการ (สมุนไพร)

▶ จุดมุ่งหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

๑. การทำให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากกับดักความเหลื่อมล้ำรายได้ปานกลาง การพัฒนาอย่างไม่สมดุล สู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

๒. การทำให้ประชาชนของประเทศ มีความสุข อยู่ดีกินดี การพัฒนาอย่างสมดุลเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

▶ เศรษฐกิจไทยมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจโลก สถานการณ์เศรษฐกิจไทยจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ สภาวะการเมืองเศรษฐกิจที่ผันผวน ผวจ.ต้องสร้างโอกาสสร้างจุดเด่นให้กับจังหวัด ได้แก่ ๑) สร้างชื่อเสียงด้านกีฬาของจังหวัด ๒) จังหวัดจะต้องอาศัยอาเซียนในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะอาเซียนมีอำนาจการซื้อสูง เช่น การซื้อรถยนต์ อาเซียนจับมือกับกลุ่ม BRICS ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคในอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น ต่างให้ความสนใจอาเซียน ๓) ผวจ.ต้องคิดว่าจะอาศัยประโยชน์จาก EEC ได้อย่างไร ๔) การเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุ ๕) ส่งเสริมนวัตกรรม ดิจิทัล มาตรฐานสินค้า ผวจ. ต้องเตรียมความเป็นสังคมเมือง ระบบดิจิทัล สุขภาพ เศรษฐกิจการท่องเที่ยว อาชญากรรมจะสูง

▶ ผวจ.สามารถสอบถามข้อมูลได้จากคลังจังหวัด และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด โดยเฉพาะข้อมูลด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐ การส่งออก การนำเข้า เศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๑ รายได้จากรัฐฟื้นตัวได้เร็ว เพราะมีการท่องเที่ยวและงานภาคบริการช่วยกระตุ้น ส่วนสินค้าภาคการเกษตรยังต้องรอสักพักก็คงจะดีขึ้น

ขอฝากให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด บริหารเศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัด ให้สังคมไทยมีชนชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และเปลี่ยนจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากขึ้น เพื่อก้าวผ่านปัญหาคับคั่งประเทศรายได้ปานกลาง ความเหลื่อมล้ำสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บทบาทหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

นายฉัตรชัย พรหมเลิศ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

๑. ทำงาน “ต่างพระเนตรพระกรรณ”

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลำดับที่ ๑ ที่ต้องกล่าวถวายรายงานพระราชวงศ์ในการเสด็จพระราชดำเนิน
- การรับเสด็จ งานพระราชพิธี งานรัฐพิธี ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเข้าร่วมงานด้วยตนเองทุกครั้ง
- กระทรวงมหาดไทยได้มีการถวายงาน เพื่อสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการจิตอาสาต่างๆ

๒. เป็นตัวแทนของรัฐบาล

- ผู้ว่าราชการจังหวัด (เปรียบเสมือนเป็นนายกรัฐมนตรีน้อยประจำจังหวัด)
- กำกับดูแลนโยบายทางการศึกษา
- ให้ใช้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดให้เกิดประโยชน์กับประชาชนสูงสุด ซึ่งถือว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่จะขับเคลื่อนนโยบายในการบริหารราชการให้เป็นรูปธรรม

๓. เป็นผู้แทนของกระทรวงมหาดไทย

- รับผิดชอบดูแลในพื้นที่จังหวัด
- กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่

๑. ถ้ามีผู้แทนพระองค์/องคมนตรี จะต้องรับด้วยตนเอง เว้นแต่จะเจ็บป่วยและไม่อยู่ปฏิบัติราชการ

๒. ใช้จิตอาสา ให้ถูกประเภท ควรใช้อย่างระมัดระวังว่าใช้ในกรณีใดบ้าง และควรดำเนินการทุกอย่างด้วยความโปร่งใส และต้องกำกับดูแลเรื่องครวัพระราชทานจิตอาสาด้วย

๓. การบริหารราชการตามกฎหมาย ต้องปฏิบัติงานในสิ่งที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ถ้าไม่มีอำนาจหน้าที่ให้ระมัดระวังอย่าปฏิบัติเด็ดขาด การมอบอำนาจกระทำได้ให้พิจารณาให้ดี อาจจะประสบปัญหาเนื่องจากความซ้ำซ้อนทางกฎหมายได้

๔. สิ่งใดที่ควรใช้ดุลพินิจในการมอบหมายงานให้แก่รองผู้ว่าฯ ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าฯ จะต้องมีความถี่ถ้วนรอบคอบและชัดเจนในการมอบหมายงาน

๕. ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่การเป็นผู้นำของจังหวัด ต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนในพื้นที่

ข้อควรระวัง***

๑. การแอบอ้างของคนใกล้ตัวไปกระทำการบางอย่าง โดยอาศัยความผิดพลาดของประชาชนและสื่อมวลชนต่างๆ
๒. เงิน และงบประมาณ ควรมีความระมัดระวัง รอบคอบ และดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย
๓. ที่ดิน ป่าไม้ และเขตสงวนที่หวงห้าม ต้องดูแลในภาพรวมให้ถูกต้องตามกฎหมายและเข้มงวด
๔. อย่าส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องเท็จ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของชาติ
๕. ควรให้โอกาสและความเป็นธรรมกับผู้ได้บังคับบัญชา
๖. ไม่สนับสนุนการกระทำความผิด/ทุจริต
๗. ให้มีความตั้งใจทำงานอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไปและอย่าพยายามให้เกิดการร้องเรียนในพื้นที่
๘. การสร้างการรับรู้ของรัฐบาลโดยเฉพาะหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ถ้าเกิดความเสียหาย จะต้องรีบดำเนินการซ่อมแซมให้รวดเร็วที่สุด
๙. ต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดทางการเมือง
๑๐. ต้องรู้จักเลือกทีมงานในการทำงาน ตั้งแต่รองผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ

นักบริหารในยุคดิจิทัล

นายนิสิต จันทรสมวงศ์
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

การบริหารราชการตามภูมิสังคม

ผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ศูนย์กลางในการนำการเปลี่ยนแปลงจังหวัด โดยสามารถดึงจุดเด่นอัตลักษณ์ของพื้นที่เข้ามาให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาหรือพัฒนาจังหวัดได้

ตัวอย่างเช่น

- สมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม/บริษัทเอกชนจำนวนมาก ก็สามารถนำสินค้าของชุมชนหรือ OTOP มาจำหน่ายให้กับพนักงานบริษัทหรือโรงงาน

- นนทบุรี เป็นจังหวัดที่มีหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก สามารถดึงหมู่บ้านเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการร้องเรียนเรื่องการปล่อยน้ำเสียได้

- ภูเก็ต มีโรงแรม/สถานบันเทิงจำนวนมากสามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้ประกอบการแก้ไขปัญหาเรื่องชายหาดและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวได้

การบริหารราชการในพื้นที่ของจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องบริหารราชการตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาจังหวัดและมีแผนใช้งบประมาณทุกประเภท มีแผนยุทธศาสตร์ ๕ ปี บริหารงานที่ไม่ต้องยึดติดกับงบประมาณ ไม่จำเป็นต้องเป็นแผนที่มั่งเงิน

**ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องเน้นพัฒนาจังหวัดด้านต่างๆ เหล่านี้ เช่น *สะอาด - สะดวก - สบาย -ปลอดภัย* เป็นต้น

การบริหารอารมณ์ประชาชน มีเทคนิคที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องคำนึงถึง ดังนี้

- ๑) การบริหารงานตามสถานการณ์
- ๒) การเข้าถึงปัญหาได้รวดเร็วการบริหารสถานการณ์ในพื้นที่
- ๓) การบริหารประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนการมีข้อมูลพร้อมตอบผู้บังคับบัญชาและตอบสื่อมวลชน
- ๔) การบริหารปัญหาความขัดแย้ง

การบริหารแบบประชารัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องสร้างการบูรณาการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นในพื้นที่และสร้างการมีหุ้นส่วนประชารัฐ (รัฐบาล เอกชน ประชาชน สถาบันการศึกษา)

ผู้ว่าราชการจังหวัด : ความคาดหวังของประชาชน

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ความสำเร็จของผู้บริหาร 3 ระดับ

สร้างระบบงานเพื่อวางรากฐานที่ยั่งยืน

สร้างผลงานฝากไว้ให้คนจดจำ

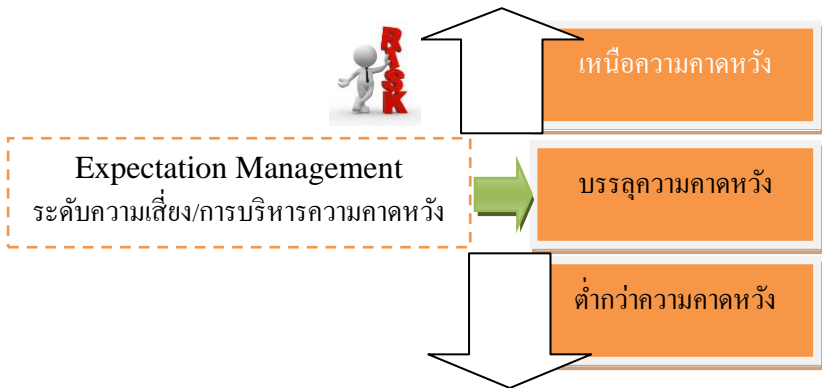

สร้างคนให้พร้อมทำงานในอนาคต
มอบหมายบริหารงานตาม
Competency โดยใช้คน
ให้เหมาะสมกับงาน

พัฒนานาคน

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเข้าใจงานในพื้นที่ เข้าใจส่วนราชการ และปัจจัยต่างๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย ขอให้ยึดถือประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ

ผู้นำกับภาวะผู้นำ

Leader คือ ผู้มีหน้าที่/ตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายโดยแต่งตั้งให้เป็นผู้นำ

Leadership คือ เป็นเรื่องของคุณลักษณะพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่ทำให้คนอื่นเกิดการยอมรับเชื่อมั่นที่จะทำตาม

ผู้ว่าราชการจังหวัดในความคาดหวังของสังคม

๑. เป็นผู้นำการพัฒนาบ้านเมือง
๒. เป็นที่พึ่งของประชาชน
๓. เป็นผู้แก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ให้ประชาชนได้

ผู้ว่าราชการจังหวัดในความคาดหวังของสังคม

๑. เป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการขับเคลื่อนงานของรัฐบาล และทุกส่วนราชการให้บังเกิดผลในพื้นที่
๒. เป็นผู้ที่มีความวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการ
๓. เป็นผู้รู้พื้นที่และสภาพของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง
๔. เป็นผู้ที่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้ในทุกมิติ
๕. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
๖. เป็นผู้ประชาชนชื่นชม นิยมรักใคร่

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นนักบริหารเชิงยุทธศาสตร์

- ☞ แผนพัฒนาจังหวัดจะต้องกำหนด Position Vision และยุทธศาสตร์
- ☞ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เช่น การบริหารโครงการ การติดตามประเมิน และพัฒนายุทธศาสตร์
- ☞ กำหนด Position ของจังหวัดที่ส่วนกลางกำหนด

นักบริหารพื้นที่

- ☞ รู้จักและรู้ข้อมูลพื้นที่
- ☞ รู้คน /ผู้นำท้องถิ่น/ท้องถิ่น
- ☞ ในการลงพื้นที่จะต้องรู้แผนที่ภูมิประเทศ/ทำให้รู้ปัญหาพื้นที่และรู้จักคน

การบริหารการสื่อสาร

- ☞ การสื่อสารภายในจังหวัด เน้นความไม่เป็นทางการ
- ☞ การสื่อสารต่อสาธารณชน เช่น ผู้สื่อข่าว แหล่งข่าว เน้นให้ประชาชนรับรู้
- ☞ การรายงานราชการ เช่น งานเร่งด่วนเป็นงานสำคัญ งานด่วน-ไม่สำคัญ งานไม่ด่วน-สำคัญ
- ☞ งานไม่สำคัญ /ไม่ด่วน ผ่านทางระบบไลน์ เครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่

การบริหารการประชุม

- ☞ การประชุมที่ควรให้ความสำคัญ เช่น (กรอ./งานนโยบาย/งานยุทธศาสตร์/คณะกรรมการรักษาความมั่นคงหรืองานยาเสพติด)
- ☞ การบริหารงานประชุม เช่น พม. /กษ. /กองทุนยุติธรรม เป็นต้น (อย่าใช้เวลายืดเยื้อในการประชุม)
- ☞ การกำหนดวันประชุม ควรทำปฏิทินกำหนดการประชุมทั้งปี

ผู้ว่าราชการจังหวัดกับงานด้านเศรษฐกิจ

- ☞ กระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัด
- ☞ สร้างจุดขายของเมือง
- ☞ สร้างผลิตภัณฑ์ส่งขาย
- ☞ สร้างกิจกรรมดึงดูด
- ☞ สร้างการสื่อสารออกสู่ภายนอก

การทำงานของผู้ว่าฯ ในยุค ๔.๐

- ☞ ใช้มือถือ สมาร์ทโฟน ให้เกิดประสิทธิภาพ อย่างเช่น สถานการณ์ฝนตกน้ำท่วม/อุทกภัย
- ☞ รู้จักใช้ Application ที่เป็นประโยชน์
- ☞ ต้องติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

งานสำคัญของส่วนราชการอื่นๆ

- ☞ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ (กระทรวงสาธารณสุข)
- ☞ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
- ☞ การส่งเสริมการออมผ่านกองทุนแห่งชาติ (กระทรวงการคลัง)

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

www.stabundamrong.go.th